

43 greiðist fyrir 1. apríl og 1. júní, og skal formaður annast um greiðslu þess, en 20. apríl oddviti sýslunefndarinnar innheimtir gjaldið gegn 4% innheimtulaunum og gjörir reikning fyrir því.

7. gr.

Fje það, sem innheimt er eptir 6. gr., rennur í sjóð, er nefnist Lendingar-sjóður Vestmannaeyja og er hann í ábyrgð sýslunefndarinnar, er sjer um ávöxtun hans á sem tryggilegastan og haganlegastan hátt, og veitir nefndin fje úr sjóðnum, er þörf þykir, til þess að bæta lendingar á samþykktarsvæðinu.

8. gr.

Samþykkt um ýmisleg atriði, er snerta fiskiveiðar á opnum skipum í Vestmannaeyjasýslu frá 29. apríl 1901 og samþykkt, um breytingar á tjeðri samþykkt, 18. des. 1905, eru hjermeð úr gildi fallnar.

Samþykkt þessi er hjermeð staðfest til að öðlast gildi 12. maí 1906 og kunngjörð til eptirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli.

Í stjórnarráði Íslands, 20. apríl 1906.

H. Hafstein.

Jón Hermannsson.

44

4. apríl

Auglýsing

um staðfesting stjórnarráðsins á

heilbrigðissamþykkt fyrir Flateyrarkauptún.

Samkvæmt lögum 10. nóv. 1906, um heilbrigðissamþykktir fyrir bæjar og sveitarfjelög, er hjermeð staðfest eptirrituð heilbrigðissamþykkt fyrir Flateyrarkauptún í Vesturisafjardarsýslu, sem samín hefir verið af sýslunefndinni í nefndri sýslu.

I. Um almenn ákvæði.

1. gr.

Samþykktin hefur gildi í þeim hluta Mosvallahrepps, er liggur innan þeirra marka, er hjer greinir: Jörðin Eyri (Flateyri).

2. gr.

Hreppstjóri er formaður heilbrigðisnefndarinnar. Auk hans eiga sæti í nefndinni einn maður, er hreppsnefnd kys til þriggja ára, og annar, er sýslunefnd tilefnir af íbúum kaupþünsins til jafn langs tíma.

3. gr.

Formaður kveður nefndina á fund þá er honum þykir þurfa, eða hinir tveir nefndarmenn eða hjeradslæknir óska þess, þó eigi sjaldnar en þrisvar á ári, í marzmánuði, í júnimánuði, í októbermánuði; hann ákveður fundartíma og fundarstað, ritar í fundarbók gjörðir nefndarinnar, hefir á hendi brjefaskriptir og annast um að fyrirskipunum nefndarinnar sje hlýtt. Hann getur neitað að framkvæma ályktanir nefndarinnar, en skal þá tafarlaust skjóta málinu til sýslumanns.

Hjeradslæknir og sýslumaður eiga heimtingu á að sitja fundi nefndarinnar og taka þátt í umræðunum, en ekki hafa þeir atkvæðisrjett; formaður skal boða þeim fundina í tæka tíð. Ritfangakostnað og kostnað, er hlýzt af brjefaskriptum, skal greiða úr hreppssjóði eptir reikningi.

4. gr.

Heilbrigðisnefndin skal hafa gætur á því, að heilbrigðissamþykktin sje haldin og henni hlýtt í öllum greinum.

Nefndinni skal heimilt að rannsaka eða láta rannsaka allt það, er um ræðir í þessari samþykkt, eða mikla þýðing hefir fyrir heilbrigði manna, hvort heldur er á almanna færi eða á einstakra manna eign.

Tvisvar á ári skal nefndin skoða allar eignir á því svæði, er samþykktin nær yfir, og er henni heimilt að skipta þessu starfi milli nefndarmanna.

Ef nokkur einn nefndarmanna, annar en formaður, krefst inngöngu í hús manna til skoðunar í umboði nefndarinnar, þá skal hann hafa í höndum skriflegt umboð frá formanni nefndarinnar.

Heilbrigðisnefndin skal færa í eina bók allt það, er hún finnur aðfinnsluvert samkvæmt þessari samþykkt, og skal hún skriflega skipa þeim, er í hlut eiga, fyrir um, hvað þeir eigi að gera til umbóta, ella tilkynna sýslumanni, ef um brot er að ræða gegn samþykktinni.

5. gr.

Ef heilbrigðisnefndin telur nauðsynlega einhverja þrifnaðarumbót, eða heilbrigðisráðstöfun, sem hefir í för með sjer útgjöld úr hreppssjóði, þá skal hún leggja mál það fyrir hreppsnefnd og fara fram á að fje sje veitt.

Nú hafnar hreppsnefnd slíkri fjárveitingu, og er þá heilbrigðisnefnd heimilt að skjóta málinu til sýslunefndar.

II. Um fráræslu.

6. gr.

Eldhússkulp, þvottaskulp og önnur óhreiniendi, skal bera til sjáfar svo að út taki; þó skal þeim heimilt, er þess óskar, að láta gjöra skolpræsi með eptirliti heilbrigðisnefndar.

4. 4. apríl Öll skolpræsi, hvort heldur eru á almannafæri eða einstakra manna eign, skulu vera svo við og hallajöfn, að hvergi flói út úr þeim og hvergi komi pollar eða vilpur; skal hreinsa þau svo opt að ekki leggi ódaun úr þeim.

Ef heilbrigðisnefndin telur nauðsýn á því, að vatnsheldur botn sje gerður í nokkurt ræsi, þá er henni heimilt að heimta slíka aðgjörð.

III. Um vatnsból.

7. gr.

Öll vatnsból skal verja hverskonar óhreinindum; er bannað að láta í þau fara eða að þeim koma rennsli úr skolpræsum, forum, haugstæðum, salernum eða peningshúsum, og má ekki láta í þau eða nærri þeim neinskonar saurindi, sorp, slor eða hræ, og ekki þvo í þeim eða fast við þau, hvorki fatnað nje fisk nje ull eða neitt það annað, er óhreinkar vatnið, eins fyrir því, þótt um straumvatn sje að ræða; bannað er og að leggja húðir í bleyti í vatnsból eða nærri þeim.

8. gr.

Brunn má ekki hafa nær haugum, forum eða salernum en svo, að milli bilið sje 15 álnir.

Nú vill einhver gera nýjan brunn eða breyta gömlum brunni, og skal hann tilkynna það heilbrigðisnefndinni, en hún skal leggja dóm á vatnið, þá er grepti eða borun er lokið, hvort það er nýtilegt, og hafa gát á því, að brunnurinn sje gjörður á þann hátt, sem hjer segir.

Ef brunnur er boraður og járnleggir settir niður, skal gæta þess að samkeytin milli leggjanna sjeu vatnspjett.

Ef brunnur er grafinn, þá skal hlaða hann upp að innan úr höggnu grjóti eða hörðum múrsteini og líma stein við stein með steinlími, og skal hleðslan þannig gjörð svo langt að neðan, sem heilbrigðisnefnd þykir þurfa, en aldrei skemur en nemi 2 álnum. Í stað slíkrar hleðslu má heilbrigðisnefnd leyfa að hafa steinsteypu. Niður með hleðslunni að utan skal láta einhvers konar línkenndan leir og skal það lag vera 1 alin á þykkt. Hleðslan skal ná $\frac{1}{4}$ alin eða meira upp úr jörðinni, og út frá brunnbarminum skal leggja eða steypa steinkraga og skal hann vera $1\frac{1}{2}$ alin á breidd að minnsta kosti og halla út frá brunnopinu.

Yfir brunnopinu skal vera vatnsheldur hlemmur og skal taka vatn úr brunninum með dælu, er gangi í gegnum miðjan hlemminn, en upp með dælunni skal ganga strompur með hatti yfir, svo að loft komist að vatninu.

Þar sem strjálbyggt er og engin óhreinindi í nánd, má heilbrigðisnefnd leyfa að brunnar sjeu gerðir úr grjóti án steinlíms og vatnið halað upp í fötu. Utan um opna brunna skulu jafnan vera grindur, er sjeu í minnsta lagi $1\frac{1}{2}$ alin að hæð.

9. gr.

44

4. apríl

Heilbrigðisnefnd getur bannað að taka vatn úr brunni um stundar sakir, af hún álitur vatnið óheilnæmt. Ef læknisrannsókn leiðir í ljós, að vatnið sje skaðvænt, og ekki er unnt að gjöra við brunninn svo að vatnið verði ósaknæmt, þá skal heilbrigðisnefnd skipa eiganda að moka ofan í brunninn og fylla hann svo, að engu vatni verði úr honum náð.

IV. *Um peningshús, hauga og forir.*

10. gr.

Stórgripi eða sauðfje má ekki hafa í mannahúsum.

11. gr.

Ef einhver vill reisa peningshús eða gera for eða haugstæði eða haughús, þá skal hann gjöra heilbrigðisnefnd aðvart áður en hann byrjar verkið, og skal hún gæta þess, að haldin sjeu fyrirmæli þau, er hjer fara á eptir.

Ekkert peningshús má setja nær vatnsbóli en 15 álnir; fjós má ekki setja nær íbúðarhúsi eða alfaravegi en nemi 10 álum. For má ekki gera, og ekki hafa haug nær íbúðarhúsi eða alfaravegi, en nemi 10 álum og ekki nær vatnsbóli en nemi 15 álum. Forarveggir skulu jafnan ná $\frac{1}{4}$ alin eða meir upp úr jörðu, og skal hafa yfir hverri for sterkan hlera, svo að öruggt sje um að menn eða skepnur geti ekki fallið í forina.

Ef hús standa þjett saman, getur heilbrigðisnefnd bannað mykjuhauga og haughús og heimtað að forir skuli gjöra úr höggnu grjóti og steinlími eða steinsteypu, svo að þær sjeu vel vatnsheldar, bæði botn og veggir.

12. gr.

Ef peningshús, haugstæði eða forir, sem eldri eru en þessi samþykkt, valda miklum óþrifnaði, má heilbrigðisnefnd beita fyrirmælum undanfarandi greinar, en heimilt er þá eiganda að skjóta fyrirskipun nefndarinnar á 8 daga fresti undir úrskurð sýslumanns; sýslumaður skal leita álits hjeraðslæknis og þvínæst kveða upp úrskurð í málinu svo fljótt sem verða má.

V. *Um salerni.*

13. gr.

Þá er hús er reist til íbúðar, skal jafnan um leið reisa salerni og skal það ekki vera nær dyrum, gluggum eða vindaugum á húsinu en nemi 5 álum, og ekki nær vatnsbóli en nemi 15 álum, þó getur heilbrigðisnefnd veitt undanþágu frá þessu ef sjerstakar ástæður mæla með því. Gólfíð í salerninu skal vera

44 steinsteypt og hærra en jarðvegurinn í kring; hafa skal í salerninu saurkagga 4. apríl vel vatnsheldan og skal hann ná fast upp að setunni.

Heilbrigðisnefnd getur leyft að hafa salerni innan húss í sjerstökum klefa, ef útigluggi er á hjörum á kleanum, gólfð steinsteypt og tvö ilát undir setunni, annað fyrir saur en hitt fyrir þvag.

Ef vatnsheld for er gerð hjá húsinu, má heilbrigðisnefnd leyfa að hafa salerni yfir forinni, þannig að saurindin fari beina leið í forina.

14. gr.

Í salernum skal seta og gólf jafnan vera vel hrein, og saurilátin skal tæma óðar en þau fyllast. Heilbrigðisnefnd skal segja til um, hvar láta megi saurindi úr salerninu.

15. gr.

Ef engin salerni fylgja þeim húsum, sem eldri eru en þessi samþykkt, eða þau ein, sem illa eru gerð og mikill óþrifnaður að, þá getur heilbrigðisnefnd heimtað af húseigendum, að þeir gjöri ný salerni á þann hátt, er segir í 13. gr.

VI. Um sorp og önnur óhreinindi.

16. gr.

Sorphaugar eða sorpgryfjur skulu ekki vera nær íbúðarhúsum en nemi 5 álum og ekki nær vatnsbólum en nemi 15 álum. Flytja skal burtu allt sorpið að minnsta kosti tvisvar á ári, vor og haust.

Ef hús standa þjett saman, getur heilbrigðisnefnd heimtað að sorpi og ösku sje safnað í laus ilát úr málmi og flutt burtu óðar en ilátin fyllast.

17. gr.

Það er skylda sjómanna að fleygja öllu slori í sjóinn, svo að út taki, ef því er ekki safnað í gryfjur á þeim stöðum, sem heilbrigðisnefnd leyfir. Formenn eða skipstjórar bera ábyrgð á því, að þessu ákvæði sje hlýtt.

18. gr.

Ef einhvers konar óhreinindi safnast kringum hús manna, svo að fýlulopt eða daunillt rennsli fer út á alfara vegi eða inn á eignir þeirra, er næstir búa, þá getur heilbrigðisnefnd skipað húsráðanda þeim, er óþrifnaðinum veldur, að flytja í burtu óhreinindin tafarlaust.

VII. *Um iðnað, sem óprifnaður fylgir eða óhollusta.*

44

4. apríl

19. gr.

Hver sá iðnaður, er óhollusta fylgir eða óprifnaður t. d. lýsisbræðsla, sútun o. s. frv., skal vera háður eptirliti heilbrigðisnefndar og fyrir mælum hennar að því er hreinlæti snertir, bæði utan húss og innan.

VIII. *Um bókunarstofur.*

20. gr.

Heilbrigðisnefnd skal hafa gát á öllum bókunarstofum í kaupþúningu og skipa bakara að því gólf, loft og veggi, hvenær sem óhreint er.

Þeir menn mega ekki vinna að brauðagerð, sem lungnatæringu hafa, eða annan næman sjúkdóm, eða opin sár eða útbrot á höndum eða handleggjum.

Deig má ekki hnoða með fótunum.

Öll tóbaksnautn er bönnuð í bókunarstofu og enginn má sofa í stofunni.

IX. *Um matvöru.*

21. gr.

Heilbrigðisnefndin skal hafa gát á því, að ekki sje höfð á boðstólum matvara, er svikin er, eða skemmd, eða skaðleg fyrir heilsu manna.

Nefndinni skal vera frjálst með samþykki hreppsnefndar að taka í búðum fyrir gangverð sýnishorn af hverri matvöru, þeirri er hún telur líkur til að svikin sje, eða skemmd, eða skaðleg fyrir heilsu manna, og láta rannsaka hana.

Nú er það bersýnilegt, eða kemur í ljós við rannsókn hjeraðslæknis, eða annara manna, er vit hafa á, að einhver matvara er svikin eða skemmd og ekki nýtileg til manneldis, og skal þá lóga vörunni, eða á einhvern hátt gera hana óskaðlega heilsu manna á kostnað þess, er vöruna hafði á boðstólum.

Ket af veikum skepnum eða sjálf dauðum má ekki selja til manneldis nema hjeraðslæknir eða dýralæknir leyfi.

X. *Um íbúðarhús.*

22. gr.

Öll þau hús, sem leigð eru til íbúðar, þar með talda sjóbúðir, skulu vera svo gerð, að unnt sje að halda þeim hreinum; gluggar skulu vera á hjörum að minnsta kosti einn í hverju herbergi, og trjególf í öllum íverustofum.

Heilbrigðisnefnd má heimta af leigjanda eða eiganda, að ræstað sje herbergi í íbúðarhúsi, ef herbergið er svo óhreint að nefndin álitur húsbúum hættu búna.

44

4. apríl

23. gr.

Ef íbúðarhús er svo illa gjört eða hrörlegt eða þröngt, að heilbrigðisnefnd álitur hættulegt fyrir heilsu manna að búa í því, þá getur nefndin bannað íbúðina.

Nefndin skal þá tilkynna húseiganda bannið skriflega og færa rök fyrir því, og skal þá fólk fara úr húsinu á tveggja mánaða fresti frá tilkynningardegi, ef húsið er ekki bætt á þeim tíma, svo að nefndinni líki. Þó er húseiganda frjálst á 8 daga fresti að skjóta skipan nefndarinnar undir úrskurð sýslumanns, en hann skal leita álits hjeraðslæknis og þvínæst leggja úrskurð á málið svo fljótt sem verða má.

24. gr.

Bannað er að taka kjallara til íbúðar án leyfis heilbrigðisnefndarinnar.

Nefndin getur bannað íbúð í gömlum kjöllum, ef þeir eru mjög rakir eða dimmir eða þröngir.

Undir íbúðarhúsum, sem reist eru hjer eptir, má ekki hafa kjallara svo gerða, að vatn standi í þeim nokkurn tíma.

XI. *Um skóla.*

25. gr.

Heilbrigðisnefnd skal skoða öll skólahús og skólastofur, hvort heldur er opinber eign eða einstakra manna, að minnsta kosti tvisvar á ári, í byrjun skólaársins og á því miðju.

Hver sá, er tekur til kennslu 10 börn eða fleiri, er skyldur að tilkynna heilbrigðisnefnd, hvar hann ætlar að kenna.

26. gr.

Hver kennslustofa handa börnum skal vera svo stór, að 100 rúmfet komi á hvert barn í minnsta lagi. Allir gluggar skulu vera á hjörum. Gólf skal þvo á degi hverjum, en ekki sópa.

27. gr.

Ef heilbrigðisnefnd verður í skóla vör við börn eða kennara, er hafa einhvern næman sjúkdóm, þá skal hún þegar tilkynna hjeraðslækní nöfn og heimili þeirra, sem sjúkir eru.

Ef skólabarn eða kennari hefur berklasótt og læknir álitur að um mikla sóttæmishættu sje að ræða, þá getur heilbrigðisnefnd bannað að barnið eða kennarinn komi í skólann, þar til að sóttæmishættan að dómi læknis er um garð gengin.

Hold sveik börn mega ekki ganga í skóla og holdsveikir menn ekki fást við barnakennslu.

XII. Um næma sjúkdóma.

44

4. apríl

28. gr.

Þá er lögskipuðum vörnum er haldið uppi gegn næmum sjúkdómi, skal heilbrigðisnefnd aðstoða hjeraðslækni við sóttvörnina.

Ef upp kemur alvarlegur næmur sjúkdómur á því svæði, er samþykktin nær yfir eða í nálægum sveitum, þá er heilbrigðisnefnd heimilt í samráði við hjeraðslækni að setja um stundar sakir strangari fyrirmæli, en í samþykkt þessari felast, um hreinlæti utan húss og innan, burtflutning á óhreinindum o. s. frv.

XIII. Um kirkjugarða.

29. gr.

Þá er gera skal nýjan kirkjugarð, eða stækka gamlan garð, skal leita álits heilbrigðisnefndar og getur hún heimtað að garðstæðið sje þurkað með lokræsum, ef það er svo raklent, að vatn komi upp í grafirnar nokkru sinni.

Vatnsból skulu ekki vera nær kirkjugarði á jafnsljettu eða undan brekku, en nemi 100 álnum.

Allir kirkjugarðar skulu vera grasi grónir. Grafa skal svo djúpt, að tveggja álna moldarlag sje ofan á kistu.

XIV. Um sektir o. fl.

30. gr.

Ef menn brjóta þessa samþykkt eða vanrækja að framkvæma á settum fresti nokkra þá fyrirskipun, er heilbrigðisnefnd setur samkvæmt henni, þá varðar það allt að 200 kr. sekt.

Ef heilbrigðisnefnd kys heldur að láta vinna verk það, er vanrækt hefir verið, á kostnað þess, er verkið átti að vinna, þá er henni það heimilt, og skal þá greiða kostnaðinn til bráðabirgðar úr sveitarsjóði, en síðan taka hann lögtaki hjá þeim er sekur er.

31. gr.

Samþykkt þessi öðlast gildi 1. október mánaðar 1906.

Þetta er hjermeð gjört heyrum kunnugt.

Í stjórnarráði Íslands, 4. apríl 1906.

H. Hafstein.

Jón Magnússon.